

Instrukcja Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia
/branża drogowa/

**„Przebudowa dróg na terenie m. Olesno od DW 494 do DK 11
(ul. Wronczyńska, ul. Wachowska, ul. Słoneczna, ul. Kilińskiego,
ul. Minkusa, ul. M.C. Skłodowskiej, ul. Kolorowa, ul. Grunwaldzka)“.**

PODSTAWA OPRACOWANIA

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. „Prawo Budowlane” wraz ze zmianami (Dz. U. Nr 207 poz. 2016)
- Opis przedmiotu zamówienia według żądań Inwestora.

1. Zakres robót

Zakres robót obejmuje przebudowę dróg gminnych i powiatowych na terenie m. Olesno.

Przebudowa drogi obejmować będzie roboty:

- rozbiórkę istniejącej nawierzchni dróg oraz podbudowy w ciągu istniejącej kanalizacji deszczowej, rozbiórkę krawężników, obrzeży, chodników i elementów kanalizacji deszczowej,
- wykonanie kanalizacji deszczowej z rur PP, studni rewizyjnych betonowych o średnicy 1200 mm, studzienek ściekowych betonowych z wpustami ulicznymi,
- wykonanie koryta pod konstrukcję jezdni, ścieżki pieszo-rowerowej,
- wykonanie podbudowy zasadniczej z kruszywa łamanego 31,5/63mm i 0/31,5 mm pod konstrukcję jezdni i ścieżki,
- ustawienie krawężników 15*30 cm na ławie betonowej C12/15,
- ustawienie obrzeży betonowych 8*30 cm na ławie betonowej C12/15,
- ułożenie warstwy wiążącej nawierzchni z betonu asfaltowego AC16W o grubości 5 cm po zagęszczeniu,
- ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC11S o grubości 4 cm po zagęszczeniu,
- ułożenie nawierzchni na ścieżce pieszo-rowerowej z kostki brukowej grubości 8 cm,
- ułożenie nawierzchni na wysepkach z kostki kamiennej,
- umocnienie poboczy kruszywem 0/31,5 mm,

2. Kolejność realizacji robót

2.1 Zagospodarowanie placu budowy

2.2 Roboty ziemne

2.3 Kanalizacja deszczowa

2.4 Podbudowa

2.5 Roboty nawierzchniowe (jezdnia, ścieżka pieszo – rowerowa i zjazdy)

2.6 Maszyny i urządzenia techniczne na placu budowy.

3. Instrukcja pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych:

- szkolenie pracowników w zakresie bhp.
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
- zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby.
- zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

Zagospodarowanie placu budowy

Dla pracowników zatrudnionych przy budowie drogi należy zabezpieczyć pomieszczenia higieniczno – sanitarne w barakowozach, ewentualnie w kontenerach z wydzieloną jadalnią, gdzie powinno przypadać min. 1,10 m² powierzchni na każdego z pracowników spożywających jednocześnie posiłek zabezpieczony przez wykonawcę robót. Przy zatrudnieniu więcej niż 20 pracowników zabrania się urządzenia w jednym pomieszczeniu szatni i jadalni.

W ramach zapewnienia warunków higieniczno - sanitarnych i socjalnych, należy zabezpieczyć min. 30 l wody pitnej na 1 pracownika, szatnie (na odzież roboczą i ochronną) oraz kabiny WC utylizujące ścieki.

Przed rozpoczęciem robót teren budowy należy oznakować i zabezpieczyć w sposób zapewniający bezpieczeństwo uczestnikom ruchu oraz osobom wykonującym te roboty.

Roboty ziemne

Roboty ziemne wykonywane w obrębie pasa drogowego należy prowadzić na podstawie projektu określającego położenie instalacji i urządzeń podziemnych, które mogą występować w zasięgu prowadzonych robót.

Ewentualne miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze. Głębsze wykopy należy zabezpieczyć deskowaniem wystającym, co najmniej 10 cm ponad teren, w celu zabezpieczenia pracujących w wykopie przed staczaniem się urobku lub kamieni.

Kanalizacja deszczowa

W trakcie robót montażowych zagrożenie może wystąpić w wyniku :

- obsunięcia się mas ziemnych i urobku do wykopu w trakcie robót montażowych,
- wyładunku elementów montowanych rurociągów, studzienek i armatury,
- montażu elementów studzienek kanalizacyjnych,
- zasyпки i zagęszczenia gruntu.

Remont kanalizacji deszczowej należy prowadzić ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa przy pracach montażowych. Niedopuszczalne jest pozostawianie pracownika w wykopie bez dodatkowych pracowników, którzy w każdej chwili mogliby udzielić pomocy w razie wystąpienia niebezpieczeństwa.

Podbudowa i roboty nawierzchniowe

Roboty nawierzchniowe związane z układaniem nowej nawierzchni wykonywane przy jezdni należy odpowiednio zabezpieczyć stosując zapory drogowe, tablice kierujące oraz światła ostrzegawcze wg zatwierdzonego projektu organizacji ruchu na czas trwania robót.

Przy zagęszczaniu podbudowy i nawierzchni walcem wibracyjnym i statycznym należy zachować szczególną ostrożność w trakcie uzupełniania podbudowy za pomocą łopat (ręcznie) w rejonie pracy walca, stojąc z boku. Osoby obsługujące te maszyny winny posiadać stosowne przeszkolenie i uprawnienia.

Pojazdy używane do transportu materiałów budowlanych należy wyposażyć w sygnał dźwiękowy, który uruchamiany jest w momencie jego cofania.

Pracownicy zatrudnieni przy wykonaniu nawierzchni bitumicznej winni posiadać odpowiednią odzież roboczą, obuwie, rękawice i nakolanniki.

Prace przy robotach nawierzchniowych przy jezdni winny mieć kierunek przeciwny do kierunku ruchu, dla zachowania widoczności i bezpieczeństwa pracujących.

Maszyny i urządzenia techniczne na placu budowy i ich obsługa.

Przy wykonywaniu robót maszynami należy wyznaczyć strefę niebezpieczną dla osób postronnych i odpowiednio ją oznakować.

Miejsca maszyn pracujących w porze nocnej winny być odpowiednio oświetlone, a maszyny zabezpieczone w światła ostrzegawcze.

Części maszyn i urządzeń będących w ruchu należy zaopatrzyć w odpowiednie osłony lub inne zabezpieczenia.

Operatorzy maszyn lub innych urządzeń technicznych muszą posiadać wymagane i ważne uprawnienia do ich obsługi.

Niedopuszczalnym jest używanie uszkodzonych i niesprawnych maszyn i urządzeń.

Maszyny i urządzenia techniczne podlegające dozorowi technicznemu mogą być stosowane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli posiadają odpowiednie dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Niedopuszczalnym jest opuszczenie przez operatora maszyny znajdującej się w ruchu.

INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH.

Szkolenie wstępne ogólne należy przeprowadzić dla wszystkich pracowników przed dopuszczeniem ich do wykonywania pracy.

Szkolenie wstępne na stanowisku pracy należy przeprowadzić z pracownikami na określonym stanowisku pracy informujące o sposobach ochrony przed zagrożeniami oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku.

Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika.

Szkolenia wstępne podstawowe, w zakresie bhp należy przeprowadzić w okresach nie dłuższych niż 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku.

Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych powinny być przeprowadzone w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 lata, a w przypadku stanowisk szczególnie zagrożonych wypadkowo nie rzadziej niż raz w roku.

Na placu budowy winny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielaniu pierwszej pomocy,
- apteczka wyposażona w podstawowe leki zdrowotne i środki opatrunkowe,

Nie wolno dopuścić do pracy pracownika, który nie posiada wymaganych kwalifikacji, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bhp.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy oraz mistrz budowy stosownie do obowiązków.

Kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi,
- zapewnić likwidację zagrożeń zdrowia i życia pracowników.

Pracownicy zatrudnieni na budowie powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

Podstawa prawna opracowania

- ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t. jedn. Dz. U. z 1988 r. nr 21 poz. 94 z późn. zmianami)
- art. 21 „a” ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz. 1126 z późn. zm)
- ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122 poz. 1321 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (Dz. U. Nr 151 poz. 1256)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczególnych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62 poz. 185)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz. U. Nr 62 poz. 287)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby (Dz. U. Nr 62 poz. 288)

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie uprawnień rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad opiniowania projektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy oraz trybu powoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców (Dz. U. Nr 62 poz. 290)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 21996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60 poz. 278)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129 poz. 844 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U. Nr 118 poz. 1263).
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120 poz. 1021).
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120 poz. 1126).